

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főter 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. Hirdetéseket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít Egyes szám ára 8 kr.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési- és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyilttér petit sora 30 kr.</p>
--	---	--

Hegyi Antal beteg.

A mai pogány világban, a mikor az államok többé nem a hitért, inkább a kereskedelmi szerződések megszegéseért viselnének háborút; amikor az oroszlanokat, nem a vértanúk szétmarczangolása céljából hozzák át Afrikából, hanem ügyes idomítók biciklizni tanítják; s a mikor az egyház többé nem gyújt máglyákat, hanem megelégszik a tüzelő fényével, ami mellett takaros gazdasszonyok ügyelnek a pecsenyére: ebben a liberális által elrontott istentelen társadalomban, amikor a papok között is van, kit misepénzek magán célra való fordításával vádolnak, ki nem is iparkodik tisztázni magát a nyilvánosság előtt, mégis felemelt fővel jár, ki megfenyegeti a püspököt s tisztelenséget árul el a koronás király iránt, bizonyára hihetetlennek látszik az az út, melyre büntetlen előéletű szent atyánk, Hegyi Antal tért.

Mint látszik, Diogenese akar lenni a XIX. századnak, de ravasz módon. kiszámított ügyességgel úgy óhajtja másra szórni az Edison-féle átható sugarakat, hogy reá csak egy szemernyi se essék.

Mert amíg önmaga halom számra

követ el cselekményeket, melyek minduntalan a büntetőtörvénykönyv s a szabályrendeleti tilalmakba ütköznek s mellette durva, goromba; addig felcsap bírónak s daczára nem épen minden nyomás nélküli lelkiismeretének, mások felett ítéletet hoz.

Fehér lapról a világság viszsaverődik, az igazság sugarai a tiszta lelkiismeretet dicsfényvel körítik, az ő reverendája azonban elnyeli azokat, mi ha egyszer oda tévedt, abban a formában onnan többé visszia nem tér.

Atolvastuk a „Csongrádi Közlöny“ legutóbbi számát betűről-betűre s arra a meggyőződésre jutottunk, hogy Hegyi Antal, daczára ember helyett igazságot kereső Diogenes voltának, a jogost a jogtalantól, az illedelmet az illetlenségtől ma már megkülönböztetni nem tudja s ez az oka annak, hogy a helyett, hogy a törvény rendelkezéseinek meghajolna, épen ellenkezőleg kihúzni iparkodik magát alóla.

K a n t, a híres bölcsész, mondja: „Hogy, ha elmulasztjuk a gondolataink feletti uralmat magunknak biztosítani, a lélek a k inz ó k é p z e l m e k r a b s z o l g á j a l e s z ; kiolthatatlan vonásokkal vésődnek be a belső érzelmekbe, folytonosan a

szellem előtt lebegnek, s azt, miután az agyszervek szünetnélküli megerőltetése által abban kellemetlen érzést idéznek elő, folytonos fájdalommal töltik el. Ezért esnek az ilyen emberek bosszúságba, kiállhatatlan pedantériába, mely végre is kinteljes rásztkorsággá fajul.“

Ha Hegyi Antalnak a lapjában közölt dolgait, saját püspöke ellen tett kirohanásait s a hatóságokkal s hiveivel szemben való viselkedéseit nézzük s még azt is hozzá vesszük, hogy mint fehéren feketével állítattott: a svajeci misepénzeket sem tudta megkülönböztetni a magától, világos, hogy Kantnak az előbb közölt diagnosisa tökéletesen ráillik.

In corpore sano, mens sana! Ép testben ép lélek.

A test és lélek kölcsönhatása folytán: ha a test beteg, a lélek is az. Hegyinél a rásztkorsággá fajult kiállhatatlan pedantéria a józan éssen régen diadalmaskodott s idegessé téve megérlelte nála azt az eszmét, hogy csak azért nem engedik neki a törvényt áthágni, a gyepmestereket pofozni, mert üldözik.

Ez az üldözési mánia az, melyen a megbetegedett lélek nem tudja ma-

TÁRCZA.

Viadal a levegőben.

Írta: Behrend Márton.

Tizennégy nap óta voltam már Pétervárott, ahol unoka hugom férjével együtt, mint légtornászok, a szabadon emelkedő léggömb alján függő nyújtón tanultuk be gyakorlatainkat.

Előbb Párisban voltam szerződötve, de unoka nővérem egyik levele anyi aggodalommal töltött el sorsa iránt, hogy szerződésemet felmondtam és hozzá siettem, hogy hosszabb ideig lehessen közelében.

Unokahugom korán árvaságra jutván, szülei házában neveltetett, azért is bensős. testvéri szeretettel vonzódtam hozzá; együtt nőttünk fel, együtt tanultuk a kötéltánczosok nehéz mesterségét, amíg szülei, akiknek saját lovardájuk volt éltek.

Szüleimnek gyorsan egymásra bekövetkezett elhalálása után egyideig ugyan még együtt maradtunk, de csakhamar el kellett valnunk, hogy pályáján tovább haladhassunk és így az egyik lovardából a másikba jutván, a legkülönbözőbb helyeken megfordultunk. Élénk levelezéstünk után azonban folyton tudomással birtunk egymásnak sorsáról, így esett az is értésemre, hogy unokanővérem egyik kartársunkkal jegyet váltott és legközelebb egybekelni szándékozik.

Unokahugom jegyessét mindaddig csu-

pán csak mint kötéltánczost ismertem, jelleme azonban, mivel aziránt nem érdeklődtem, teljesen ismeretlen volt előttem.

Azután azonban, igen természetesen, igyekeztem ez irányban is tudakozódni; de sajnos, hogy minden, ami értésére esett, annyira hátrányos volt, hogy komolyan ovakodásra kellett intennem unokahugomat. Jegyesse ugyanis nyers fellobbanó és erőszakos ember hírére állott. Sajnálatomra azonban minden intésem és óvásom hiába való volt, mert félév múlva mégis csak egybe keltek.

Eddigi levelezésemet azontul is folytatván, csakhamar meggyőzőtem arról, hogy az, amitől előre féltem, csakugyan be is következett, hogy unokahugom a reménylett boldogságot föl nem találta; de sőt a legaggasztóbb körülmények közé is jutott: férje ugyanis mindent elkártyázott, amit ő és felesége kerestek, s még ezenfelül az ivásnak is adta magát. Az alábbi részleteket azon kartársaktól tudtam meg, akik majd itt, majd amott lévén szerződve, a házaspárral találkoztak és életük módját megfigyelhették.

Unokahugomtól, minden kérésem daczára, hogy mindenről részletesen értesítsen, csak rövid tudósításokat kaphattam. De bármi röviden írt is, soraiból megértettem, hogy az én jó Luczám boldogtalan. Erről meggyőződésén, gyorsan határoztam; felmondtam eddigi szerződésemet, azután vasutra ültem és Párisból egyenesen Pétervárra utaztam.

Szép és szíves fogadtatásban részesültem; Luczia a szerencsétlen asszony hangosan zokogva borult keblemre és minden mozdul-

latából fölismertem, hogy a szíve mélyéből örült megjöttömön.

Egyetlen panaszra sem nyitak ugyan ajkai; de hiszen ugyis szükségtelen lett volna. Nagyon eleget tudtam már.

Hogy minél továbbra maradhassak hugom közelében, azon javaslattal léptem férje elé, hogy ezentul együtt működjenek és mivel éppen társat keresett legujabb vállalkozásához: a szabadon emelkedő léggömb alján függő kettős nyújtón párosan tornáznai, csakhamar meg is egyeztünk.

A nyilvános előadás előtt tizennégy napon át begyakoroltuk magunkat és mivel mindkettőn már tapasztalt kötéltánczosok voltunk, hamar összeszoktunk és a gyakorlatokban végleg meg is állapodtunk.

Időközben Lucziával a régi testvér bizodalommal érintkeztem, amit ő szintén őszintén viszonzott. Egészen átengedtük magunkat az örömmek, oly hosszú távollét után ismét együtt lehetni és észre sem vettük, hogy Mikárd — ez volt hugom férjének a neve gyanakvó pillantással követi bizalmasságunkat. Csak később és pedig rettentő módon kellett arról meggyőződnöm, hogy mennyire megtévesztette a szerelemföltés ezt az alattomos embert.

Első előadásunk napja elkövetkezett. A nagy kerti helyiségben, ahol a léggömbnek fel kell szállania, óriási néző közönség gyülekezett egybe és a mutatványok előkészületei nagy érklődést keltettek. Végre a léggömb töltése befejeztetett és mi tapsoktól üdvözölve beléptünk a szabad köröndbe, amelyben a

gát túltenni s mint Rosenkranz philosophus írja: A lassan keletkezett indulat tartó és állandó kedélyállapottá, szenvedélylyé válik; amidőn az akaró alany hajlamának tárgyába oly mélyen süllyed, vagy a tárgy anynyira kerekedik az akaró alany fölébe, hogy abból kibontakozni többé szabadságában nem áll, azért a szenvedély koros, beteges szenvedő kedély állapot, mely megszünteti a lelki élet egyensúlyát, akadályozza a lelki erőket, nevezetesen az ész szabad használatát s azon erőket úgy a maga rabjaivá teszi, hogy csak annyiból működhetnek szabadon, amennyiben a szenvedély mohóságának kielégítését elősegítik.

Hol az ész szabad használata korlátolva van, ott logikailag helyes ítélet nem alkotható; az uralkodó lelkiindulat miatt minden következtetés csak peralogizmus lehet, nem csoda tehát, ha az ily formában korlátolt szellem nem is tudja megkülönböztetni a helyeset a helytelenőtől, az ildomost az ildomtalanót s az egyik szélsőségből a másikba esik.

Hegyi Antal tehát nemcsak ideges s így testileg, hanem főképp lelkileg beteg, az üldözési mániá áldozata, mely után, ha szellemi működésének egyensúlya helyre nem áll, jó a paralysis progressiva s úgy a Lipótmező.

Akár milyen nagy ellenségünk is nekünk Hegyi Antal, ismervé kiváló szellemi tehetségét, betegségének ily nemű kimenetelét legkevésbé sem kívánjuk neki, sőt óhajtjuk, hogy lelki életének egyensúlyát visszanyerve minél előbb kanonokká legyen.

— „A csongrádi pap“ czimen közöl az „Egyenlőség“ czimű, előkelő fővárosi lap mult vasárnapi számában cikket Hegyi Antáról, arról a Hegyiről,

lebegő léggömböt köteleinél fogva tartották embereink. Megragadtuk a nyujtót és el kezdünk gyakorlatainkat. Most harsány hangon vezényelte Rikárd „Bocsásd!“ s a feleresztett léggömb fenségesen emelkedett fel a magasba.

Míg a nézőkösönység alattunk tapsolt és tetszését nyilvanítá, addig mi, gyakorlatainkat a nyujtón egyre folytatván, mindig magasabbra emelkedtünk, míg végre anyira távolodtunk hogy mutatónyaink alulról nem voltak már többé megfigyelhető.

Ennélfogva abbahagytók gyakorlatainkat, a nyujtón, amennyire éppen lehetett, kényelmesen elhelyezkedtünk és a gömbbel együtt egyre magasabbra és magasabbra emelkedtünk az átlátszó tiszta levegőben.

Sajátságos érzés fogja el az embert ily emelkedésnél. A zajtalan, lágy semmilyen rázkódással sem járó fölfelé emelkedés előbb abba a csalódásban ringatott bennünket, hogy nem a földtől távolodunk, hanem, hogy ez süllyed alattunk mind mélyebbre alá. A földön uralkodó lármás zaj helyébe egészen más, sajátos zsongás terjedt előttünk. A döngés és dübörgés megszűnt és most, midőn már a legmagasabb tornyok tetői is eltűntek szemünk elől, csak is gyöngéd, halk susogás hat fel hozzánk anyaföldünkről, amelynek flai a kék levegőbe emelkednek.

Elmerülve gondolataimban egészen elfejtettem, hogy Rikárd tőlem csupán a nyujtó közepére erősített kötéllel elválasztva, mellettem ül; midőn megszólalván, felébresztett álmodozásaimból.

— Te egészen el vagy mélyedve gon-

a kit a minden áron feltűnni vágyás és a közszereplés viszketege egyre nyaggat. A cikket szószerint átvettük csak azért, hogy lássa Csongrád közönsége, hogy papja az országban milyen nevezetességre tett szert. Mert nevezetes ám ez a Hegyi! Először is arról, hogy püspökét brutális módon ama bizonyos nyilt levelében megsértette; a hatóságot állandóan zaklatja és lelki pástörhöz nem méltó, vastag „stélusú“ beadványokkal ostromolja, szemtelenkedik a köztisztviselők ellen. Ellenben a svájci misepénzekről hallgat, mint a — köd; a Samu Anna szakácsné esetéről se igen tud már Hegyi. A zsidóktól nem nyughat. A liberálisok minden mozdulatában libazsirszagot érez, de a jégverem apró rejtelméről szóló regét a titok fekete leple fedí. A zsidó papot „bochernek“ gúnyolja, mert a legelső magyar Emberért, istentiszteletet tartott. Szent-e, vagy örült Hegyi? Bolond-e, vagy gonosz lelkű? Fanatikus-e, vagy ember és fajgyűlölő? Nem tudni, úgy látszik, mindegyik fajtából ragadt reá valami. Milyen légkörben mozog, nem tudni, mert az Aldunánál nem volt még az idén. Szentestre gyakran jár, de onnan vissza is jön... Lelkesül a „néppárt“ politikájáért, de nincs hozzá szerencséje, mert nem választathatta meg magát képviselővé. Persze a svájci misepénzek elkallódtak az Alduna mentén. Nem is csoda tehát, ha a páter el van keseredve és dühöng, mint az aldunai orkán. Utolsó vonaglás már az „ó“ retnetes dühöngése, mely a véget jelenti. Napjai megvannak számlálva, s egyszer csak azon vesszük észre magunkat, hogy Krieger kényszer-zubbonyal siet a dühöngőhöz, reá adja és a lipótmezei örültek száma egygyel szaporodik.

„A csongrádi pap.“

A törvényszéki tárgyalóteremben látam először a csongrádi papot. Vádoló volt és vádolt egy személyben. Nem valami diffamáló vagyoni büntett miatt állott bírál előtt, ő nem, csak vallás elleni vétség vádját emelték a derék lelkipásztor ellen, kapcsolatban némi testi sértéssel. A

dolataidba; — bizonyosan most is ő rá gondolsz?

— Ő reá?

— Igen is ő reá!

— Nem értelek.

— De én annál jobban értelek. Azt hiszed talán, hogy nem vettem észre, mint jársz te Luczia, az én feleségem után? És hogy milyen szerencséd van annál a hütlennél?

— S te mind ezt komolyan hiszed?

— Igenis komolyan, véres végzetes komolysággal!

— Akkor megörültél!

— Legkevésbé sem. De el vagyok tőkélye magamat rajtatok megboszoszolni. Vajon mit fog mondani a te Lucziád, ha megtudja, hogy a folyó felett lezuhantál és a vízbe fúltál?

Megijedtem. Mit akarhat ez az ember? Mily merényletet akar ellenem el követni? Alig, hogy ezekre gondoltam, ő már felegyenesedett a nyujtón és éles késével, melyet addig rejtgetett, elvágta az én oldalomnak szélső kötelét, amire a nyujtó, amelyen ültem megbillent.

Egyszerre tisztában állt előttem a veszedelem, melyben forogtam: Rikárd le akar engemet a nyujtóról taszítani. De gyorsan el is tökélttem magamat és minden erővel a középső kötéltre fogózkodván, szintén felegyenesedtem és szembeszálltam ellenfelemmel. Mindenekelőtt a kést kellett tőle kicsikarni.

Mert noha nem tartottam attól, hogy kését közvetlenül ellenem fogja fordítani, már azért sem, mivel holtestem feltalálásánál se-

saját templomában tudniillik véresre vert egy hatvankét esztendőss asszonyt.

Elég érdekes pör volt. A pikantéria egy nemevel hatott, mikor Hegyi Antal főtisztelendő ur Hegyi Antal vádlottat a templomban való botránykozás vádjától megszabadítani iparkodott. A védekezés szelid volt és alázatos; hosszadalmas magyarázatások, szerény hangú tagadás, megfelelő szemforgatásokkal kísérve. Az egésznek az összbnyomása az volt, hogy ez a pap itt nem fanatikus, hanem valami egészen más. Az esetnek a csattanója később országosan ismeretes lett, de akkor még Csongrádmegye határán túl nem igen ismertek a plébános ur nevét.

A pör részletei pedig mindörökké eltemetve maradtak a szegedi törvényszék aktái között. Holott ezek az akták érdekes adalékokat szolgáltatnak az a földi néppártvezérnek a biográfiájához. Megvannak bennök írva, eskü alatt kihallgatott tanuk vallomásai hogyan izgatott a derék plébános — egy bábaasszony ellen.

Elment házalni — azt mondja az irás — az ő katolikus hívei közé és egész ékeszlásával küzdött Magdics Gaspárné asszonyság ellen, aki akkoriban híres szülésznő volt Csongrád városában. A plébános ur emez apostoli körutja közben lelkükre kötötte a katolikus anyáknak, hogy ne hívják a házukhoz a református bábaasszonyt, hanem ismerjék kötelességüknek hogy az egyedül üdvözítő katolikus anyaszentegyház parancsai szerint szüljék meg gyermekeiket. A krisztusi tanítások között tudvalevőleg igen nevezetes ama parancsolat, hogy: „Szeresd minden felebarátodat, a református bábaasszonyok kivételével.“

Mikor pedig mégis akadt olyan hitetlen asszony, aki eltért papja istenes parancsától, akkor Hegyi főtisztelendő ur a keresztelés alkalmával el akarta kergetni az eretnek bábaasszonyt a keresztelő kútból és ezenközben igen lendületes szonoki párviadal keletkezett a pap és a tudós asszonyság közt. A párviadalt befejező hatóságos argumentumok pedig a testi sértés és

beim őt elárulták volna, még sem tudhattam előre, hogy azon esetben, ha én diadalmas-kodnám felette határtalan gyűlölettségben nem vetemednék-e még gyilkosságra is.

Azután megvallom őszintén, oly borzasztó helyzetben éreztem magamat, hogy senki sem ütközhetik meg abbeli igyekezetem, hogy a kést már csak azért is hatalmamba kerítsem, hogy veresnyjas ellenfelemet távol tarthassam magamtól.

Rettenő küzdelem keletkezett közöttünk a késnek birtokáért, melyet Rikárd magasan emelt jobb kezében tartott és a melynek fokával valóhánszor csak utána nyultam, mindig felém ütött. Mindenesetre erősebb és ügyesebb voltam ellenfelemnél; de ha neki sikerült volna engemet a kés fokával fejen találni és elszédíteni, akkor föltétlenül elvesztém és a mélységbe zuhan-tam volna alá. Kétszer ütött már fejem felé és mindannyiszor sikerült az ütést idejében felfognom.

Végre nagy vesződéskor után jobb keze csuklóját megragadtam. Teljes erőmből szoritottam csuklóját, hogy a kést kiejtse kezéből, de mind hiába.

Egyre gyorsan, még mielőtt szándékomat észrevehette volna, torkon ragadtam ellenfelemet.

Most a nyujtón állva minden más támasz nélkül mindkét kezemmel egyedül ellenfelembe fogózkodtam. De az elegendő is volt. Amig ő erőssen állott én is biztonságba valék, mivel egészen belekapaszkodtam és erősen tartottam őt.

a vallás elleni vétség büntetőjogi tényaládekát alkották.

A büntető törvényszék a főtisztelendő úrról nem akarta elhinni, hogy meggyalázta azt az oltárt, a mely előtt Istenének kell vala áldoznia és fölmentette Hegyi Antalt; eilenben a királyi tábla elítélte nyolcz napi fogházra a vallás elleni vétség miatt és a legfőbb ítélőszék is marasztaló ítéletet hozott.

Ez volt a plébános és a bábaasszony háborujának története. Egészen illő bevezetése egy néppárti vezér karrierjének.

Hegyi Antal azután még igen nevezetes dolgokat cselekedett és országos lett az ő hire, dicsősége. És most újra hallattott magáról a csongrádi pap. Becsukta a templomot Ő Felsege születése napján és nem engedte meg, hogy a tiszta magyar Csongrádon a magyar királyért katolikus módon imádkozzanak. És ezen nagyon fölhaborodtak az emberek Csongrádon és utóbb másfelé is, amerre az „Egyelőség” megvitte a híret a bigott pap legújabb stiklijének.

Az országos fölhaborodás ellen ezenel van szerencsém különvéleményt benyújtani. Hegyi Antal plébános diestelen szereplésének ez az epizódja eddig az egyetlen, amely nem fölhaborodásra, hanem hálás elismerésre méltó, mert alkalmat adott, egy megnyugtató és fölemelő tapasztalásra. Soha még gonosz cselekedetnek olyan fontos következménye nem volt. A derék magyar város egész lakossága egyesült azon a napon, hogy a vallási türelemnek országoszó hatalmas példáját szolgáltatassa. Jóleső megnyugvással láthattuk, hogy a Hegyi Antal városában a felekezeti izgatásnak, a gyűlölet munkájának, a lelketlen bujtogatásnak, amelyet a plébános és káplánjai évek óta folytattak, nem lett mélyebb fogantatja. És csak egy alkalmas pillanat kellett, hogy a különböző vallású polgártársak közösen erőszakosan beékelt választó falak összeromoljanak, mint a kártya vár az első lehetől.

mindig mélyebbre és mélyebbre szorítottam ujjamat nyakába, míg végre hörögni kezdett, ami egyre halkabbá lett, s egyszerre csak eszméletét veszítve, összeroskadni készült.

Meg voltam mentve! Gyorsan kivettem kezéből a kést, még mielőtt elejthette volna és emberfölötti erővel egészen magamhoz öleltem tételené vált ellenfeletem, azután pedig lassan lecsuszva előbbi ülésére, lábammal felemeltem a felógott oldalkeletet. Ezt a kötelet levágtam s vele erősen a nyújtó rúdjahez kötöttem elalált ellenfeletem, hogy le ne eshessen. Most pedig meggyújtottam a léggömb szeleutyűjét és a megkönnyebbülés mély sóhaja között hagytam a gömb légszét mihamarább kiömleni...

Amint végre ismét leértünk a földre, első gondom volt a kis helységnek, ahová leszállottunk a rendőrfőnökhöz sietni és neki a történeteket sebtében elmondani. Azután átadtam a fejét egyre csóváló rendőrfőnöknek foglyomat és viszasiettem Petervárra.

Kalandom általános megütözést és nagy feltűnést keltett s Lucziát minden oldalról ostromolták, hogy váljon el férjétől.

Erre azonban nem volt szükség. Rikárd ugyanis néhány nap múlva kitört börtönéből a schaviszont látásra. Két év múlva vettünk értesítést Amerikából, hogy Rikárdot Cow Boy társa verekezésben agyonütötte. Luczia megvolt váltva! Ma már egyik lovartulajdonosnak a felesége, aki kezén hordozza őt; még én egyik lovardából a másikba vándorolva még mindig valóságos cigányéletet élek.

Ford. *Mérol Károly.*

Öszinte irigységgel gondolok azokra, kik oly szerencsések lehetnek, hogy augusztus 18-án ott voltak a csongrádi zsinagógában, ahol a város minden vallású polgárságának a színe java hallgatta a kiváló zsidó hitszónok hazafias beszédét és a szeretett királyért fölhangzó szolozsma hangjaiban egybeolvadt azoknak az áhitata. akik különböző képpen imádják az Egyist és egyképpen imádják a magyar hazát. Magasztos jelenet lehetett, a hatásában nagy időkre szóló.

És ezt Hegyi Antal plébánosnak köszönhetjük. Legyen érte megbocsájtva neki mindaz, ami a haza, a felebaráti szeretet s a tulajdon vallása ellen vétett.

Egy bolond és gonosz ember csávt dobott a templom tetejére, szította és gyönyörködve nézte a lángokat. És jöttek a bölcsek és jók és fölépítették a templomot a szeretet, béke és hazafiság templomát, szebre, fényesebbre, mint volt.

És a bolondnak nem esett bántódása.

Dr. Soltész Adolf.

UJDONSÁGOK.

— **Eskületétel.** Farkas Béla polg. iskolai igazgató, Sövényházy Antal. Éder János és Vancay Ferencz kinevezett áll. polg. iskolai tanárok, a f. hó 1-én tették le Szegeden Dr. Tergina Gyula kir. tanfelügyelő kezeibe a hivatalos esküt. Az eskületétel után, Tergina Gyula dr. kir. tanfelügyelő meleg szavakkal üdvözölte az újonnan kinevezett tanárokat és azon reménynek adott kifejezést, hogy mint állami tanárok ép oly buzgó odaadással fogják kötelességüket teljesíteni, mint ezt a multban teljesítették. Egyuttal utbaigazításokat adott a tanév megkezdésére nézve.

— **A községi közgyűlésből.** Nem hiába, hogy valóságos afrikai hőség uraikodik, de meg is látszott a f. hó 3-án tartott községi közgyűlésen. A községi képviselők közül alig lézengett a közgyűlési teremben 5—6 ember, ezek is alig várták, hogy megszabadulhassanak. Pedig már magában véve az 1-ső tárgy is nem csak érdekes. hanem az adófizető közönség zsebet érdekelte. Ugyan is: Réti Ferencz községi képviselő önálló indítványt adott be az iránt, hogy tekintettel a rossz termésre, az adóvégrehajtások egy évre függesztessenek fel. Indítványát a községi közgyűlésben zajos helyeslések között indokolta meg. Hegyi Antal melegen pártolta Réti Ferencz indítványát és megtoldotta azzal, hogy sürgessék meg a miniszteri biztost, hogy az ártéri birtokosok részére már régebbi idő óta esedékesé vált 140,000 frt. adassék át a birtokosoknak, mert abban az esetben könnyebben fizethetik a közterheket. Majd Szvoboda Ferencz szóott a tárgyhöz, ki úgy a Réti, mint a Hegyi indítványát támogatta. Végre Éder János azt kívánta, hogy ne csak az adóvégrehajtást szüntessék meg, hanem irjanak fel a kormánynak, hogy gondoskodjék vámentes buza behozataláról, mert a munkás osztály a 12 frtos buza és a 16 kros kenyérliszt mellett a télen át éhezni fog. Ez annál is inkább befog következni: mert a munkások legnagyobb része elesett az aratástól és így kenyérkeresetétől is. Holczer Adolf jegyző ez utóbbi indítvány ellen volt, minek következtében csak a Réti Ferencz és a Hegyi Antal indítványai mentek keresztül egyhangulag. A községi közgyűlés egyhangulag elfogadta Holczer Adolf jegyző azon indítványát, hogy a községi pénztárak a betörések ellen biztosítsassanak. Úgy szintén jóváhagyta a gyevi majorsági föld bérbeadását Forgó G. Pálnak, mint legelőbbit igazónak.

— **Innen-onnan.** A sveiczi barátok a héten reclamálták azt az 54,000 (ötvennégy

ezer) misét, a mi Hegyi Antal derék plébánosunknak elmondás végett általuk megküldött, de a Hegyi Antal állítása szerint gondatlan kezelés közben a parochián elkallódott. — Hegyi azt mondja, hogy majd ki kaparja a parochia ebe azt is, mint annak idején kikaparta azt az ártatlan csecesemő hullát is a parochia udvarán levő szemétdomb alól.

— **Uj hajó állomás.** Mint említettük, községünk érdemes ejőljárósága folyamodott a Magyar folyam és tenger hajózási társasághoz, hogy a szőlőbirtokosok és a mámai réti birtokosok érdekében a 83 ik számú átmetszés alsó torkolatánál ladik állomást létesítsen, egyuttal felkérte Gajári Ödön képviselőnket, hogy ennek kieszközölése végett, a társulatot keresse meg Gajári közbejárására, a nevezett hajózási társulat át írt, hogy az esetben, ha a község oda egy ladikot állít, az állomást létesíti. Sólhya Gyula főjegyző meg is alkudott Keller János ottani lakossal, ki évi 40 frtért a ki és beszállítást elvállalta. A községi közgyűlés a 40 frtot egyhangulag utalványozta is. Ennek következtében az állomás a f. hó 1-étől életbe is lépett, amennyiben Szolnok és Csongrád közt közlekedő hajó ki és haza szállít. A hajó reggel 4 órakor indul és az átmetszés torkolatához körülbelül $\frac{1}{4}$ 5-kor érkezik. Visszafelé pedig 6 órakor este ér oda. Tehát a közlekedés a legkényelmesebb: mert kora reggel már ott van és este vissza lehet térni. Azonban rendes ijjszabás még az ügynökséghez nem érkezett; ennél fogva az ügynökség a kimenetelt 10 és visszajövetelt szintén 10 krba állapította meg. Habár azt hisszük, ez a díj alább fog szállítani, ami a társulatra nézve is előnyösebb lesz, mindazonáltal azt hisszük, hogy 20 kr. miatt nem érdemes azt a valóságos szaharai homokot gázolni. Azok pedig, akik elől hától gyümölcsessel telt kosarakat czipelnek haza $1\frac{1}{2}$ óráig tartó homokon, nagy előnyükre és könnyebbségükre szolgál, ha 10 krajczárért gőzhajón hozhatják a városba. Melegen ajánljuk tehát a külső szőlőbirtokosoknak a kényelmes hajó közlekedést.

— **Kiégette a szemét.** A csongrádi nép elvadult erkölcsét híven jellemzi a következő, felette brutális cselekedet: Forgó Mihályné, szül. Palásti Borbála az a nevezetes hölgyemény, a ki. múlt hó 27-én a szomszédságában lakó Szörfi Vera hajadont szembe öntötte marólyuggal úgy, hogy a hajadon jobb szemére teljesen megvakult, a ballal pedig alig lát. A bestiális asszony azért követte el ez embertelen tettet, mert a megvakított leány menyasszonya volt annak a legénynek, a kihez Forgó Mihályné szerette volna a leányt adni. A szerencsétlen leány sebeiből még is felgyógyult és a becsületes legény m. hó 30-án esküdt meg is örökhűséget szíve szerelmének, a vak Szörfi Verának. A brutális asszonyt átadták a büntető bíróságnak. — Szélid lelkü plébánosunk is sokkal jobban tenné, ha a kötelességteljesítő közhivatalnokok galád rágalmozására fordított időt a nép erkölcsi és lelki javítására használná fel.

— **Iparosok és rendőrök harcza.** Múlt hó 39-án éjjel két iparos legény Dorszki András és Drágolovics Lajos borközi állapotban szörnyű módon eltárgalták egymást. A rendőrök odasiettek, de vesztükre, mert Dorszki a rendőröket megütötte, megfogja fegyverüket, hogy ne bírják a verekedést megakadályozni. Persze a rendőrök mégis csak lefűlétek, mire Pintér István iparos legény fokozott ambícióval a Dorszki segítségére sietett; Drágolovics azonban elpárolgott. A dolog vége az lett, hogy a két hősködő ifjonzot feljelentették a büntető törvényszéknek, hol majd méltó büntetéseket megkapják. Ez a dolog nagyon

Inalzó az iparos ifjuságra, a mely bizony okosan tenné, ha az ily könnyelmű és értelmetlen elemeket kebeléből kizárná.

* Szemere Miklós — kinek Fair Play című tanulmánya a télen széles körben tünt fel, — égető társadalmi kérdésekhez szólott hozzá **Fiatál Véreim** című ép most megjelent könyvében, mi valószínűen szintén oly rohamosan fog elkelni, mint a Fair Play. A széchenyi lakoma ez idei szónoka, hazafiásan, szívből meggyőző erővel mindig érdekese és tanulmányosan beszél tárgyairól, magyar szívből a magyar szívhöz. Ara 30 krajczár. Kapható az Athenaeumnál és minden könyvkereskedésben. A mű Felméri Lajos emlékének van szentelve.

Gőzhajózás a Tiszán.

Vegyes szolgálatban péntek kivételével.
Csongrád és Szeged között.

Csongrád	indul 5 óra 00 perc reggel,
Szentes	" 5 óra 35 perc "
Csany	" 6 óra 20 perc "
Mindszent*	" 6 óra 45 perc "
Algyó*	" 8 óra 10 perc "
Szeged	érk. 9 óra 00 perc "

Csongrád és Szolnok között.

Szeged	indul 2 óra 30 perc délután,
Algyó*	" 3 óra 40 perc "
Mindszent*	" 5 óra 40 perc "
Csany	" 6 óra 10 perc este,
Szentes	" 7 óra 10 perc "
Csongrád	érk. 7 óra 45 perc "

Szolnok és Csongrád között.

Szolnok	ind. 1 óra 30 p. d. u.
T. Várkony	" 2 óra 20 p. "
T. Vezseny*	" 2 óra 40 p. "
T. Földvár	" 3 óra 05 p. "
Ó. és Uj-Kécske**	" 4 óra 10 p. "
Tiszakürt-Inoka***	" 5 óra 00 p. "
T. Ugh	" 5 óra 20 p. "
Csongrád	érk. 6 óra 40 p. este

Szeged és Csongrád között.

Csongrád	ind. 4 óra 15 p. reg.
T. Ugh	" 5 óra 45 p. "
Tiszakürt Inoka***	" 6 óra 20 p. "
Ó. és Uj-Kécske**	" 7 óra 10 p. "
T. Földvár	" 7 óra 45 p. "
T. Vezseny*	" 8 óra 45 p. "
T. Várkony	" 9 óra 05 p. "
Szolnok	érk. 10 óra 00 p. d. e.

*Ladik-állomás.

**A gőzösök Uj-Kécskén kötnek ki.

***A gőzösök T. Kürtön kötnek ki.

Vasuti menetrend.

Csongrád—Félegyháza—Szeged.

Csongrádról indul 9 ó. 20 p. d. e. 1 ó. 55 p. d. u.
Félegyházára érkezik 10 ó. 20 p. d. e. 2 ó. 50 p. d. u.
Félegyházáról indul 12 ó. 19 p. d. u. 4 ó. 48 p. d. u.
Szegedre érkezik 1 ó. 47 p. d. u. 5 ó. 49 p. d. u.

Szeged—Félegyháza—Csongrád.

Szegedről indul 10 ó. 01 p. d. e. 2 ó. 31 p. d. u.
Félegyházára érkezik 11 ó. 04 p. d. e. 4 ó. 3 p. d. u.
Félegyházáról indul 12 ó. 25 p. d. u. 5 ó. 10 p. d. u.
Csongrádra érkezik 1 ó. 25 p. d. u. 6 ó. 10 p. este.

Szolnok—Budapest.

Szolnokról indul 11 óra 24 p. délelőtt 4 óra 55 p. délután, 2 óra 30 p. éjjel. 5 óra 23 p. reggel.
Budapestre érkezik 1 óra 50 p. délután, 8 óra 15 p. este 5 óra 50 p. reggel és 7 óra 25 p. reggel.

Budapest—Szolnok.

Budapestről indul 8 óra 25 p. reggel 2 óra 10 p. délután, 7 óra 10 p. este és 9 óra 15 p. este.
Szolnokra érkezik 11 óra 24 p. délelőtt, 4 óra 07 p. délután 10 óra 16 p. éj. és 11 óra 12 p. éjjel.

Félegyháza—Budapest.

Félegyházáról indul 11 ó. 6 p. d. e. 4 ó. 13 p. d. u.
Budapestre érkezik 1 ó. 25 p. d. u. 8 ó. 25 p. este.

Budapest—Félegyháza.

Budapestről indul 8 óra 30 perc reggel. 2 óra 25 perc délután 4 óra 25 perc délután
Félegyházára érkezik 12 óra 11 perc délután, 4 óra 47 perc délután. 7 óra 57 perc este.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**

Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Attila permetező gép.

Az „Attila“ permetező minden azon bajokat, melyek a szőlősgazdát eléggé bosszantják, elhárítja és pedig az által, hogy a szélkázánt egy csavarintás által a puttonyból kivehetjük, mi által az egész szerkezet már **kezünkben van.** Ugy a puttony, mint a szerkezet tisztán tartható és a legegyszerűbb munkás szétbontja és összerakja. Soha sem pusztulhat, soha gépész kezébe adni nem kell; **mindenki maga bánhat vele.** A szórója is páratlanul jól szór, **valóságos ködöt csinál!**

Ara 18 forint.

Szigeti Sándor

Kecskemét. 52-11

Ugyanitt kitűnő

biciklik 130 forintért.

289/897. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a csongrádi kir. járásbírótság 1896. évi 3223 és 3356/897. számú végzése következtében Dr. Buk Herman ügyvéd által képviselt **Csongrád városi takaréktár** javára **Laczkó Dénes és Felber István** ellen 600 frt s járulékaik erejéig 1896. évi jul. hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 345 frt 10 kr-ra becsült lovak, kocsik, lószerszám, buza és bútorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a csongrádi kir. jbiróság 3636/1897. sz. végzése folytán 600 forint tőkekövetelés, ennek 1894. évi okt. hó 19 napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 124 frt 35 krban már bíróság megállapított költségek erejéig Tömörkényen és Csongrádon alperesek lakásán leendő eszközzésére **1897 évi szeptember hó 9-ik és 10-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-s értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfogadnak adatni.

Kelt Csongrádon, 1897. évi aug. hó 25-ik napján.

Bogyó János,
kir. jbirósági végrehajtó.

Tüzifa eladás.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint **tüzi bükkfám az udvarban 12 frt 50 kr., a Tiszaparton (alsó kompjárónál) tölgyfám 11 frt 50 krért** öt öles máglyákban kirakva árusítom el.
A t. közönség szíves pártfogását kéri

Fodor Lajos,
tüzifa-kereskedő.

Korcsmai üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint a **Vásár-téren, 88. szám alatt** (Hajnal Sándor ur házában) **egy jól berendezett, jó és olcsó italokkal ellátott**

KORCSMAI ÜZLETET

nyitottam.

Felkérem a mélyen tisztelt közönséget becses támogatására. Amennyiben Csongrádon még új ember vagyok és még ösmeretségem nincsen, ez uton ígérem a tisztelt közönségnek, hogy jó és pontos kiszolgálásom által becses támogatásukat ki fogom érdemelni.

Kiváló tisztelettel

Papp János,
korcsmáros.

Minden vasárnap táncmulatság.